

JUSTIITSMINISTEERIUM

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Teie 19.12.2023
Meie 06.03.2024

nr 12.14.1/23-0496/-2T
nr 7-1/8153

Justiitsministeeriumi arvamus pakettreiside direktiivi muutmise ettepaneku kohta

Euroopa Komisjon on esitanud ettepaneku Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/2302, et tõhustada reisijate kaitset ning lihtsustada ja selgitada direktiivi teatud aspekte¹. Riigikantselei on palunud Justiitsministeeriumil anda nimetatud algatuse kohta sisend Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile.

Justiitsministeeriumi seisukohad on järgmised:

1. Justiitsministeerium toetab Euroopa Komisjoni ettepaneku üldist eesmärki tugevdada tarbijakaitse taset igal ajal, sealhulgas suurte kriiside korral, ja parandada samas ka siseturu toimimist pakettreiside sektoris. Seega nõustume, et direktiiv võib vajada teatud muudatusi, et kõrvaldada lünkade, õiguskindlusetuse ja liigse keerukusega seotud puudusi.
2. **Mõisted.** Direktiivi eelnõus on laiendatud pakettreisilepingu mõistet ning muudetud seotud reisikorraldusteenuste mõistet. Justiitsministeeriumi nõustub, et seotud reisikorraldusteenuste mõiste ei ole väga selge ning esinevad raskused pakettreiside ja seotud reisikorraldusteenuste eristamisel. On oluline, et direktiivi mõistekasutus oleks võimalikult selge ning reguleerimisala võimalikult üheselt mõistetavalt piiritletud.

Kehtiva direktiivi kohaselt on seotud reisikorraldusteenuste tunnuseks see, et lepingud sõlmitakse konkreetsete reisiteenuste osutajatega ning teenuste osutajad vastutavad oma teenuse osutamise eest individuaalselt. Seotud reisikorraldusteenuse lepingute sõlmimist hõlbustav ettevõtja vastutab üksnes selle reisiteenuse lepingu täitmise eest, mille puhul ta on ise teenuse osutajaks. Reisiteenuse teiste lepingute eest, mille sõlmimist ta on hõlbustanud, vastutab ta vaid ulatuses, mis on ette nähtud TurS § 15 lg-s 4 sätestatud maksejõuetusvastase kaitsega seonduvalt (eelkõige nende maksete ulatuses, mis on temale tasutud) ning talle ette nähtud lepingueelse teabe andmise kohustuse rikkumise eest.

Direktiivi ettepanekuga soovitakse pakettreisei mõistet laiendada ning lühikese aja jooksul ühes müügikohas tehtud eri liiki reisiteenuste broneeringuid samaks reisiks või puhkuseks käsitada pakettreisina, samamoodi nagu ühes müügikohas tehtud eri liiki reisiteenuste broneeringuid sama reisi või puhkuse jaoks siis, kui teenused valitakse välja enne seda, kui reisija sõlmib esimese lepingu (artikli 3 lõike 2 muudatused). See tähendaks, et ka selliste eraldi reisiteenuse osutajatega sõlmitud teenuselepingute puhul kohustuks üks ettevõtja vastutama korraldajana pakettreisei kui terviku teenuste ehk „reisiteenuste kogumi“ nõuetekohase osutamise eest.

Mõistame eesmärki tagada tarbijatele kõrgetasemeline kaitse ka alternatiivsete ärimudelite puhul, mis sarnanevad sisult pakettreisidele. Samas on oluline hoolikalt analüüsida, millistel juhtudel saab pidada ettevõtjate omavahelist tegevust sellisel määral seotuks, et õigustada ulatuslikku vastutust ja kohustusi, mis tulenevad direktiivist reisikorraldajatele kuna kehtivas

---

¹ KOM (2013) 152 lõplik

direktiivis toodud seotud reisikorraldusteenuste ja pakettreiside puhul on õiguslikud tagajärjed ning kohustused väga erinevad. Samuti on oluline, et säiliks endiselt võimalus reisiteenuste vahendamiseks juhul, kui vahendaja ei paku sisuliselt pakettreiside tingimustele vastavaid teenuseid. Lisaks peaks pakettreiside reeglite kohaldamine olema ettevõtjatele piisavalt ettenähtav ning nende täitmine praktikas võimalik. Oluline on rõhutada, et korraldaja peab tagama selle, et kõik individuaalsed teenused omavahel ka nõ kokku sobituvad. Kui need seda ei tee ja reis jääb soovitud kujul pakkumata, vastutab selle eest ettevõtja, kes on erinevaid reisiteenuseid vahendanud.

See tekitab omakorda küsimuse, kuidas jagunevad erinevate ettevõtjate vahel vastutus ja ning kohustused. Kas nimetatud ettevõtjad vastutaksid lepingu rikkumise korral reisija ees solidaarselt ning kas nende omavahelistes suhetes tekiks vastavalt regressinõuded?

Lisaks tekitab kahtlusi, kas ettepanekus toodud reeglid on praktikas ka mõistlikult kohaldatavad. Nõustume, et kehtiva direktiivi puhul on keeruline näiteks kontrollida ühekordse külastuse või ühenduse võtmise nõuet, st seda, mitu korda on reisija veebipoe lehte külastanud või kas broneerimised toimusid sama müügikoha eri külastuste ajal või mitte. Samas ei ole me veendunud, kas konkreetse 3 tunnise piirangu sätestamine muudaks tarbijale reeglitele tuginemise lihtsamaks. Samuti ei ole põhjendatud, miks peetakse sisuliselt just sellist ajaperioodi eristamise kriteeriumina põhjendatuks.

Kokkuvõtvalt, kuigi Justiitsministeerium toetab seda, et saavutatakse selgem eristatavus ühest küljest pakettreiside ja toetatud reisikorraldusteenuse vahel ning teisest küljest lepingute vahel, mis ei kvalifitseeru kummakski, on oluline kaaluda ka vastavate muudatuste sisulist tähendust vastutuse osas ning nende rakendatavust praktikas.

Artikli 2 lõike 3 muudatust, millega täpsustatakse muu reisiteenuse „olulist osa“ reisiteenuse koguväärtusest, sätestades, et see ei tohi moodusta rohkem kui 25 % kombinatsiooni väärtusest, saame toetada.

3. **Lepingueelne ning lepinguline teave.** Justiitsministeerium pooldab põhimõtet, et tarbijale tuleb enne lepingu sõlmimist anda võimalus saada tulevase lepingu kohta kogu seda puudutav oluline informatsioon, et tal oleks võimalik lepingut sõlmides teha läbimõeldud otsus. Saame toetada muudatusi seoses tarbijale antava teabega, näiteks muudatust, mille kohaselt tuleb reisijale anda teave tema õiguse kohta lõpetada pakettreisileping vältimatute ja erakorraliste asjaolude tõttu ning selle kohta. Samas peame oluliseks, et tarbijat ei koormata teabega liigselt üle ning teavet ei dubleeritaks. Näiteks tekib küsimus, kas artiklis 7 lõikes 2 toodud muudatus, mille kohaselt tuleks pakettreisilepingule lisada direktiivi I lisas esitatud asjakohane teabevorm, on alati põhjendatud, võttes arvesse, et vastav teabevorm tuleb esitada ka artikkel 5 lõike 1 kohaselt lepinguelse teabena.
4. **Ettemaksu piirangud.** Ettepaneku artikkel 5a kohaselt ei või reisikorraldajad võtta reisijalt ettemaksu enam kui 25% paketi hinnast, välja arvatud juhul, kui neil tekivad kulud, mis õigustavad suuremat ettemakset, näiteks seetõttu, et nad peavad tasuma lennuettevõtjale ettemaksuna kogu piletihinna. Samuti täpsustatakse, et reisikorraldajad ei või nõuda kogusummat varem kui 28 päeva enne paketi algust.

Justiitsministeerium ei pea vajalikuks seada rangeid piiranguid seoses reisijatelt ettemaksude nõudmisega, võttes arvesse turupraktikaid reisisektoris ning kehtiva regulatsiooniga juba tagatud kaitsemehhanisme.

Mõistame, et tarbijakaitse vaatest on õigustatud küsimus ettemaksete piiramise osas. Tarbijakaitse eesmärkidel on seda küsimust reguleeritud ka üldises tüüptingimuste regulatsioonis (VÕS § 42 lg 3 p 21), mille kohaselt loetakse ebamõistlikult kahjustav tüüptingimus, millega nähakse ette teise lepingupoole kohustus tasuda ebamõistlikult suur ettemaks enne seda, kui tingimuse kasutaja oma kohustuse täidab. Sellist kaitset on peetud

vajalikuks eelkõige selleks, et vältida kohustuse täitmise ning teise poole maksejõuetuse riski panemist tarbijale.

Samas tuleb arvestada, et pakettreisilepingute puhul on selliste riskide vältimiseks ette nähtud eraldi tagatissüsteem juhtudeks, kui reisikorraldaja ei suuda oma maksevõime tõttu pakettreisilepingust tulenevat kohustust täita. Samuti tuleb arvestada, et pakettreisi sektoris on see tavapärane mudel, et tarbija tasub teenuse eest teatud ulatuses ette ning vähemalt teatud juhtudel on see vajalik selleks, et reisikorraldajal oleks võimalik tasuda oma lepingupartneriteks olevatele teenuse osutajatele. Lisaks tuleb arvestada, et ettemaksete kasutamine võib aidata korraldajatel osta korraga suurema hulga teenuseid parema hinnaga, mis võib mõjutada ka pakettreisi hindasid.

Kuigi mõistame, et Komisjoni ettepanekuga on soovitud tuua sisse teatud paindlikkust, sätestades, et põhjendatud juhtudel võib küsida ettemaksu ka suuremas ulatuses, siis Justiitsministeeriumi hinnangul on vastava reegli praktikas rakendamine keeruline, kuna reisijal on raske kontrollida, kas antud olukorras oli põhjendatud suurema ettemaksu küsimine või mitte.

Kui seoses ettemaksuga täiendavaid piiranguid ette näha, peaksid need olema proportsionaalsed ja praktikas mõistlikult rakendatavad.

5. Taganemisõiguse täpsustamine erakorraliste ja vältimatute asjaolude korral.

Justiitsministeerium nõustub, et teatud aspekte taganemisõiguse reeglite täpsustamisel vältimatute ja erakorraliste asjaolude korral võiks täpsustada, et tagada suurem õiguskindlus.

Kehtiva direktiivi art 12(2) kohaselt on reisijal õigus lõpetada pakettreisileping enne pakettreisi algust ilma lepingu lõpetamistasu maksmata, kui *sihtkohas või selle vahetus läheduses* esinevad vältimatud ja erakorralised asjaolud, mis *mõjutavad olulisel määral pakettreisi teenuste osutamist või reisijate vedu sihtkohta*. Ettepaneku kohaselt soovitakse täpsustada, et reisijal on see õigus ka juhul, kui vältimatud erakorralised asjaolud leiavad aset reisija *elukohas või reisi lähtekohas* ja need mõjutavad oluliselt reisi toimumist. Lisaks nähakse ette, et lepingust taganemise põhjendatuse hindamisel vältimatute ja erakorraliste asjaolude tõttu võetakse arvesse asjaolu, et reisijate suhtes kohaldatakse tõsisemaid piiranguid reisi sihtkohas või pärast reisilt või puhkuselt tagasipöördumist elukoha- või lähteliikmesriigis. Samuti on täpsustatud, et reisija võib lepingu lõpetada, kui võib *põhjendatult eeldada*, et vältimatud ja erakorralised asjaolud mõjutavad oluliselt pakettreisilepingu täitmist.

Kuigi mõistame, et Covid-19 pandeemia omas olulist mõju pakettreisilepingutele, siis peame oluliseks, et taganemise reeglid säiliksid piisavalt üldisel kujul, võimaldamaks reegleid kohaldada erinevate vältimatute ja erakorraliste asjaolude esinemisel. Samuti peame oluliseks, et tagatakse antud olukordades mõistlik tasakaal poolte huvide vahel.

Kehtiva direktiivi art 12 lg-test 2 ja 4 nähtub, et sihtkohas esineda võiva reisi takistava vältimatute ja erakorraliste asjaolude riski kannab reisikorraldaja. Samas ei ole me veendunud, et hüvitiseta taganemisõigus tuleks tagada ka olukorras, kus erakorralised ja vältimatud asjaolud esinevad reisija *elukohas*. Küsimus seisneb selles, kas sellise sündmuse toimumise riisikot peaks kandma reisija või reisikorraldaja ning kas reisikorraldajal on mõistlikult võimalik hinnata, kus täpsemalt reisija asub ja seetõttu arvesse võtta ka reisija elukohas esinevaid võimalikke erakorralisi asjaolusid, või oleks mõistlik eeldada, et reisikorraldaja hoolsuskohustus piirneks siiski vaid reisi lähtekohast kuni sihtkohani, mis on reisikorraldaja lepingujärgseks kohustuseks. Üldiste lepinguõiguslike põhimõtete kohaselt ei saa isiku enda põhjustatud ega tema vastutussfääri kuuluvaid asjaolusid lugeda vääramatut jõe asjaoluks. Olukorras, kus reisikorraldaja täidab kõik lepingus kokku lepitud kohustused (näiteks lend Tallinna lennujaamast Pariisi ning kohapealne majutus), ei saa öelda, et reisiteenuse osutamist on seganud direktiivi tähenduses vääramatud ja erakorralised asjaolud, mis takistavad pakettreisi teenuste osutamist või reisijate vedu sihtkohta, kui reisija

ei jõudnud lennujaama, kuna tema elukohas, näiteks Soomes või Pärnus, esines torm, mis takistas reisija jõudmist reisi lähtekohta. Seega kuigi Covid-19 kriisi vaates võiksid üldisemad piirangud, mis puuduvad muu hulgas ka reisija elukohta, tunduda sobilikud, ei pruugi need seda olla teiste võimalike erakorralise olukordade puhul. Samuti tuleb arvesse võttes, et direktiivist tulenevate reeglite kohaselt on reisijal õigus igal juhul lepingust taganeda ning reisikorraldajal on võimalik reisijalt nõuda sellisel juhul vaid hüvitiseks reisisitu, millest on maha arvatud reisikorraldaja poolt kokkuhoitud kulud, samuti see, mille reisikorraldaja võib reisiteenust teisiti kasutades omandada. Lisaks on reisijal võimalik tema enda vastutusalasse kuuluvaid riske maandada läbi kindlustuse.

Samas saame nõustuda täpsustusega, et mitte ainult reisi sihtkohas esinevad vältimatud ja erakorralised asjaolud ei või oluliselt mõjutada pakettreisi teenuste osutamist, vaid ka *lähtekohas* esinevad asjaolud. Samale järeldusele on Euroopa Kohus jõudnud ka kehtiva direktiivi pinnalt, selgitades, et pp-s 31 toodud näite „raske haiguse puhang sihtkohas“ eesmärk ei ole olnud piirata mõiste „vältimatud ja erakorralised asjaolud“ ulatust kohalike sündmustega, vaid näidata, et need asjaolud peavad igal juhul ilmnema eelkõige kavandatud sihtkohas ja sellest tulenevalt mõjutama olulisel määral asjaomase pakettreisi teenuste osutamist.² Seega olukorras, kus näiteks lähtekohast tulenevatel põhjustel ei oleks reisikorraldajal võimalik tagada reisijate ohutust, peaks reisijatel olema võimalik tugineda erakorralistele ja vältimatutele asjaoludele.

Kehtiva direktiivi pinnalt on tekitanud küsimusi ka asjaolu, millised tingimused peavad olema täidetud, et reisijal tekiks õigus lepingus ilma hüvitisnõudeta taganeda. Kohtujuristi ettepaneku kohaselt kohtuasjas C-299/22 on reisija otsus direktiivi art 12 lõike 2 kohaselt pakettreisileping lõpetada *ennetav*. See tugineb prognoosile või *ex ante* hinnangule seoses „vältimatute ja erakorraliste asjaolude“ esinemisega ning nende olulise mõjuga pakettreisi teenuste osutamisele või – kui need asjaolud on juba tekkinud – sellele, et oluline mõju pakettreisi teenuste osutamisele *kestab*. Reisija prognoos tähendab pakettreisilepingu lõpetamise kuupäeval hinnangu andmist seoses *tõenäosusega*, et „vältimatud ja erakorralised asjaolud“ mõjutavad oluliselt pakettreisi teenuste osutamist³.

Üldiste lepinguõiguslike reeglite kohaselt on võlgnikul õigus lepingu olulise rikkumise korral lepingust taganeda ning nõuda tasutud raha tagastamist. Seda ka siis, kui kohustuse rikkumine toimus vääramatu jõu tõttu (VÕS §-d 105, 116, 189). Seejuures on võimalik lepingust taganeda teatud juhtudel ka enne kohustuse sissenõutavaks muutumist, kui on ilmne, et lepingupool paneb toime olulise lepingurikkumise (VÕS § 117 ja 116 lg 1 p 4). See võimaldab lepingulistest suhetes kiiremini selgust saada, kui on tõenäoline, et teine pool ei suuda või ei soovi lepingut täita. Seega olukorras, kus reisikorraldaja ütleks, et tal ei ole võimalik lepingut täita või see oleks asjaolude põhjal selge, oleks reisijal õigus lepingust taganeda ka üldiste lepinguõiguslike reeglite kohaselt.

Eelnevale tuginedes toetame üldjoontes põhimõtet, et reisijal on õigus lepingust hüvitamise kohustusega taganeda ka siis, kui on alust arvata, et vältimatud või erakorralised asjaolud mõjutavad oluliselt pakettreisilepingu täitmist. See tähendab, et kui on võimalik näidata, et pakettreisilepingut ei saa nõuetekohaselt täita, ei peaks reisija igal juhul ära ootama, et lepingu rikkumine toimuks. Samas vajab regulatsioon piisavalt paindlikkust, et sobituda erinevatele olukordadega. Seega peaks olema võimalik konkreetsel juhul esinevaid asjaolusid ja teavet arvesse võttes võimalik lepingust taganeda siis, kui piisava veendumusega on võimalik väita, et erakorralised ja vältimatud asjaolud võivad mõjutada pakettreisilepingu täitmist. Samas nõuab veel analüüsimist, mis peaks olema see tõendamisstandard vältimatute või erakorraliste asjaolude esinemisel, st kas piisab vaid põhjendatud eeldusest või peaks see standard olema kõrgem.

---

² EKo 08.06.2023, C-407/21 p 47.

³ Kohtujuristi ettepanek. Laila Medina. 21.09.2023. Kohtuasi 299/22, p 48.

6. **Reisihoiatused.** Ettepanekus artikli 12 lõike 3a kohaselt võetakse lepingust taganemise põhjendatuse hindamisel vältimatute ja erakorraliste asjaolude tõttu arvesse lähte- või elukohaliikmesriigi või sihtriigi ametiasutuste ametlikke hoiatusi konkreetsesse sihtkohta reisimise kohta. Kehtiv PTD vastavaid reegleid ei sisalda.

Justiitsministeerium ei pea vajalikuks reguleerida ametlike reisihoiatusete tagajärgi ning õiguslikku tähendust vältimatute ja erakorraliste asjaolude tõendamisel, nagu oli ühe võimalusena oli väljapakutud avaliku konsultatsiooni raames. Samas saame nõustuda direktiivis toodud täpsustusega, et taganemisõiguse põhjendatuse hindamisel tuleks arvesse võtta ametiasutuste ametlikke hoiatusi senikaua, kuni sellistele tõenditele ei anta olulisemat tähendust võrreldes teiste võimalike tõenditega.

Eesti tsiviilkohtumenetluses kehtib tõendite vaba hindamise põhimõte, mis muu hulgas hõlmab reeglit, et ühelgi tõendil ei ole ette kindlaks määratud jõudu (TsMS § 232 lg-d 1,2). See tähendab, et pooled võivad igasuguseid asjaolusid tõendada mistahes tõenditega omal vabal valikul. Iseenesest on ametlikud reisihoiatused üks objektiivseid asjaolusid, tõendamaks erakorraliste ja vältimatute asjaolude hindamist, ning seda on pakettreisilepingute varasema regulatsiooni puhul kinnitanud ka Riigikohus (3-2-1-75-16 p 27), kuid säilima peaks võimalus vastavate asjaolude tõendamiseks ka muul viisil.

Lisaks tuleb arvesse võtta, et kuna vastavad asjaolud võivad tekkida väga äkitselt ning erinevate riikide ametiasutused võivad neile reageerida erinevalt, kaasneks määratud tagajärgedega reisihoiatusete puhul oht, et reisijate õigused saavad kahjustatud, kui vastavad hoiatused puuduvad või viibivad. Sätestades kindla tähenduse vaid liikmesriikide asjakohaste asutuste poolt antud hoiatusele, võib see viia olukorrani, kus hakatakse praktikas seda käsitlema kui üldreeglit, keeldudes põhjendamatult tarbija esitatud nõuete täitmisest muudel põhjendatud juhtudel. Arvesse tuleb võtta ka seda, et reisihoiatusete ja teadaannete andmine ei ole liidu tasandil ühtlustatud ning eri riikide hoiatused võivad seega erineda.

7. **Vautšerid.** Justiitsministeerium saab toetada ettepaneku uues artiklis 12a toodud täpsustust, mille kohaselt võivad korraldajad lepingu lõpetamise korral pakkuda reisijatele raha tagasimaksmise asemel vautšereid, kui sellega nõustumine jääb reisija jaoks vabatahtlikuks. Seejuures peame oluliseks, et reisijat teavitataks selgelt asjaolust, et tal ei ole kohustust vautšerit vastu võtta. Samuti tuleks selgitada, millised on tagajärjed vastava teavitamiskohustuse rikkumise korral, et tagada reisijate tõhus kaitse. Lisaks peame oluliseks, et vautšerite väljastamisel oleks tulenevate kohustuste täitmine tagatud reisikorraldaja tagatisega.
8. **Tagasinõudeõigus.** Ettepaneku kohaselt lisatakse artiklisse 22 uus lõige 2, milles täpsustatakse, et kui teenuse osutajad tühistavad pakettreise osaks oleva teenuse või jätavad selle osutamata, on nad kohustatud asjaomase teenuse eest saadud maksed reisikorraldajale seitsme päeva jooksul tagasi maksma. Selline lahendus peaks aitama reisikorraldajatel teha likviidsust kaotamata reisijatele tagasimakse direktiivis sätestatud 14-päevase tagasimaksetähtaja jooksul, mis covid-19 pandeemia ajal osutus paljudele ettevõtetele ülejõukäivaks, kuna teenuseosutajate suhtes hüvitamise tähtaegu ei olnud seatud.

Kehtiva direktiivi artiklit 22, mis sätestab, et liikmesriigid peavad tagama, et reisikorraldajal või -vahendajal on õigus nõuda hüvitist mis tahes kolmandalt isikult, kes osales sündmuses, mis põhjustas reisijale hüvitamise, hinna alandamise või muu kohustus, ei ole Eesti õigusesse eraldi üle võetud, kuna ülevõtmisel jõuti järeldusele, et vastavad reeglid võimalike regressinõuete osas tulenevad üldistest lepinguõiguslikest reeglitest. Seega kehtiv direktiiv ei sea lisapiiranguid ettevõtjatevahelistes tehingutes.

Kuigi ettevõtjatevaheliste tehingute puhul on lepinguvabadus suurem, kehtivad neile ikkagi üldised piirangud, nagu näiteks vastutuse piiramise kokkulepete osas (VÕS § 106). Lisaks

pakub Eesti õigus ettevõtjatevahelistes suhetes ka tüüptingimuste regulatsiooni kaudu (VÕS § 44). Samas võimaldab seadus pooltel täpsemalt kokku leppida ka selles, mis aja jooksul toimub lepingu tagasitäitmine, kui vastav tingimus ei ole ebamõistlikult kahjustav. Eesti õiguse kohaselt, tuleks kokkuleppe puudumisel raha tagastada mõistliku aja jooksul, arvestades eelkõige kohustuse täitmise kohta, viisi ja olemust (VÕS § 82).

Kavandatava uue lõike 2 puhul ei ole päris selge, kas ja millisel määral uus lõige 2 piirab ettevõtjate vahelisi kokkuleppeid. Küsimusi tekitab, kas sättel on selline toime, et pooltel ei ole edaspidi võimalik üldse reguleerida tagasimakse tähtaega. Lisaks tekib küsimus, kas sellest tulenevad piirangud muudele ettevõtjate vahelistele lepingutingimustele, näiteks vastutuse piiramise kohta vääramatu jõu olukorras. Või kas ettevõtjad võivad kokku leppida teise riigi õiguse kohaldamises, kus vastava piirang puudub. Igal juhul ei saaks selline reegel olla siduv ettevõtjatele väljaspool EL-i ja seega oleksid EL-is teenuseosutajatele kohaldatavad reeglid karmimad.

Võttes arvesse, et kehtiva direktiivi artikkel 23 keelab direktiivis sätestatud reeglitest kõrvalekaldumise vaid reisijate kahjuks, võiks järeldada, et reisikorraldaja ning teenuse osutaja võivad omavahelistes lepingute ette näha ka teistsuguseid tingimusi, võttes arvesse konkreetse suhte vajadusi ja poolte huve. Ehk direktiiv sätestaks dispositiivse normina tagasimaksete tähtajale üldreegli, mis kohalduks juhul kui pooled ei ole teistmoodi kokku leppinud. Võttes arvesse vajadust säilitada ettevõtjate vahelistes suhetes piisav paindlikkus ning tagada võrdne kohtlemine, oleks selline lähenemine sobilik.

Igal juhul vajavad eeltoodud küsimused menetluse käigus täpsustamist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kalle Laanet
justiitsminister

Kaidi Urgas 58664334
Kaidi.Urgas@just.ee